

som ikke er et ganske særlig teknisk juridisk Ord, men er af den Slags, der maa bedømmes efter den almindelige Opfattelse, som saadanne Udtryk have mellem Mand og Mand, er en mislig Sag, at man her, ikke i grundlovmæssig Form, men som en almindelig Lov vil fastslaa en bestemt Definition, ved hvilken der vil ske alle de samme Ulemper, som udmærkede de autentiske Lovfortol-ninger, der brugtes i gamle Dage. Finder man, at et Begreb er utydeligt, og at det kan forstaaes paa flere Maader, bør man gaa frem paa den Maade, der er korrekt, idet man da nemlig bør foreslaa en Forandring i Grundlovens Ord, hvorved det bliver aldeles utvivlsomt, hvad der menes, men lad os ikke gaa den Vej, idenfor Grundloven, om jeg saa maa sige, at fortolke det ene Ord efter det andet i den, saaledes, at vi maa se til Slutningen ved alle disse autentiske Fortolkninger have lagt en ganske anden Mening i Grundloven end den, der ligger deri. Faren er ikke stor ved et lille Lovforslag som dette, men den Form, man her kommer ind paa, er, som jeg allerede forleden Dag ved et andet Forslags Behandling tillod mig at henlede Opmærksomheden paa, ikke heldig. Navnlige synes jeg ikke, man skal komme til ved Lov at give en autentisk Fortolkning, hvor der er saa liden Anledning dertil som her, idet man maa gaa ud fra, at Domstolene ville opfatte det private Tjenesteforhold paa en Maade, der stemmer med, hvad der i og for sig er det Rette og Fornuftige. Det vil ikke være undgaaet den ærede Forslagsstillers Opmærksomhed, at man i de første Paragrafer af Valgloven, som jo tilbids gjentager de Bestemmelser for Valgret og Valgbarhed, der findes i Grundloven, netop ikke har indladt sig paa at give en Fortolkning paa en anden Maade. Udtrykket gjentages ligesom i Valgloven, men der er ikke Tale om at definere det paa en Maade, der enten fører videre eller mindre vidt, end det efter almindelig sproglig og retlig Opfattelse bør gaa. Jeg finder tilmed ligesom den ærede sidste Læser, at den Definition, den Bestemmelse, der her er foreslaaet, ingenlunde er heldig. Der staaer, at det skal være paa Vilkaar, hvis Overholdelse kan fremtvinges ved Rettens Vej, at en Person er traadt i Tjeneste hos en Anden. Naar altsaa en Person virkelig træder i Tjeneste hos en Anden, f. Ex. som hans Volskarl, hvis der er Tale om en Gaard paa Landet, mod en vis maanedlig Løn, og han da indsetter i Kontrakten: „Dog skal min Ret til Vederslag ikke kunne fremtvinges ad Rettens Vej“, har han derved forbeholdt sig sin Valgret, uagtet han utvivlsomt er i en tjenende Stilling, netop i en saadan Stilling, som Grundloven mener ikke burde give Afgang til Valgret.

Th. Kruse: Det Sidste tror jeg rigtig nok er en komplet Misforstaaelse; thi naar her staaer: „ad Rettens Vej“ saa kan det vistnok ikke

være Meningen, at Tjenestelønnen, at Tjenestelønnen ikke skal kunne fremtvinges ad Rettens Vej: men jeg har forstaaet det saaledes, at det er Sussbondens Ret til at beholde den Bedkom- mende hos sig, der kan fremtvinges ad Rettens Vej, at han altsaa kan tvinge den Paagjældende til at opfylde den Kontrakt, han har indgaaet. Jeg kan ikke vide, om det skal være en vigtig Opfattelse af Forslaget, jeg tror det neppe. Men overføvet kan det, at der er Feil i For- slaget, ikke være nogen Grund til at tilraade dets Forkastelse; thi i den Henseende ville de to ærede Læses Bistand jo være af megen Værd, og det vilde vistnok lykkes, dersom de Herrer vilde hjælpe os med at faae Forslaget rigtigt formuleret, da at tilfredsstille alle Krav i den Henseende. Der- som dette Forslag i og for sig kun havde theoretisk Betydning, saa vilde jeg give den ærede sidste Læser Ret i hans Raisonnement; men Tingen er den, at det er kommet saaledes, at det var en ikke uafsentlig praktisk Betydning at faae en Fortolkning. Ja, man kan næsten sige, at en autentisk Fortolkning af dette Punkt er bleven nødvendig og ikke kan udsettes, thi det gjælder om adskillige Hundreder af Valgeres Ret eller Ikke- Ret til at blive optagne paa hvert Mars Valg- lister og gjøre deres Valgret gjældende, uden at de skulle behøve hver især at have den store Ulei- lighed, som høver til ad Rettens Vej ved Dom at faae deres Valgret godkendt. Der foreligger nemlig praktisk disse Banfælgeligheder, at adskillige Sogneraad uden videre optage paa Valglisterne unge Mænd, som staa i det Forhold til Fader og Moder, at de ere deres Bestyrere uden at være i noget som helst tvungen til tjenende Forhold, medens paa andre Steder Sogneraadene negte at mod- tage Nogen som helst, der staaer i saadant For- hold til Fader og Moder. Vi have to Under- retsdomme om dette Forhold, hvoraf den ene gaar ud paa, at den Bedkommende skal optages paa Listen, men den anden, at det negtes den Bedkommende at blive optagen, altsaa en retslig Selvmodsfigelse i to ensartede Tilfælde. Nu gad jeg nok vidst, hvorledes denne Knude skal blive løst, thi den kan jo ikke praktisk løses ved Dom anderledes, end at hvert enkelt Tilfælde skal bringes for Spøstret; men skal dette ske, vil det tage en overordenlig lang Tid at tilvejebringe Afgjørelser for de mange Hundrede Tilfælde, som virkelig ere tilfælde. Jeg kan ikke se rettere, end at Valgloven gjør Indskrænkninger nok over for den almene Befolkning, saa at man ikke behøver at vedligeholde kunstige Indskrænkninger over for Brugerne af Valgretten. Her er jo ikke Tale om paa nogen Maade at udvide den, men kun om at lade Brugere af den tilflyde dem, som efter Grund- lovens rette Mening virkelig maa have den. Der- for kan jeg ikke se rettere, end at Lovgivningen maa komme til i den nærmeste Fremtid autentisk at ordne dette Forhold saaledes, at det engang